

ВІДГУК ОФІЦІЙНОГО ОПОНЕНТА

Афоніної Олени Сталівни, доктора мистецтвознавства,
професора, професора кафедри хореографії Національної академії керівних
кадрів культури і мистецтв на дисертаційне дослідження
Фен Баоцзян «Організаційно-творчий розвиток балетного театру в Китаї»,
представлене на здобуття ступеня доктора філософії
за спеціальністю 026 «Сценічне мистецтво»

Актуальність теми дослідження.

Досвід театрів з організації менеджменту у різних країнах, визначення складнощів в управлінських процесах у балетній індустрії актуалізує проблематику з проблем збереження національного мистецтва і його розвитку в загальносвітовому контексті. Тому організація творчого процесу в балетному театрі Китаю протягом ХХ і початку ХХІ століття складає науковий інтерес фахівців в Україні. Властивість змінюватися залежно політико-економічному устрою і соціокультурному розвитку суспільства характерна для культури і мистецтва, оскільки узгодженість всіх складових безпосередньо впливає на взаємопов'язані процеси. Трансформації в організаційно-творчій діяльності балетного театру в Китаї представлені в дисертації Фен Баоцзян.

Крізь систему управління балетним театром Китаю зазначеного періоду та її реформування, автор розкриває особливості репертуарної політики, характеризує вистави, акцентує зміни в жанрах, сюжетах, появу балетних вистав-присвят, домінування патріотичних настроїв народу, його національний дух і нестримну енергію. Авторське заглиблення в історико-політичне висвітлення розвитку балетного театру в Китаї більше ніж сто років абсолютно непересічне явище для українського мистецтвознавства. Представлений матеріал дозволяє зрозуміти трансформаційні процеси в сфері культури і мистецтва, не тільки в просторі китайського театру, а об'єктивних закономірностей збереження традицій і прагнення до інновацій. Тож, актуальність дисертації Фен Баоцзян різновекторна: від розкриття специфіки суспільно-історичного, культурно-практичного аспектів однієї країни висновки

можна використовувати при визначенні загально-філософських проблем існування культури і мистецтва залежно всіх елементів.

2. Наукова новизна результатів дисертації.

Дисертаційне дослідження Фен Баоцзян має беззаперечну наукову новизну, оскільки вперше здійснено комплексний аналіз організаційно-творчого розвитку китайського балетного театру в широкому соціокультурному контексті. Автором зібрано й представлено українській науковій спільноті дослідження експертів з історії та сьогодення балетного мистецтва в Китаї. Дисертант уточнив періодизацію розвитку китайського театру в контексті театрального управління і розкрив вплив соціально-культурних трансформацій у КНР на розвиток хореографічного мистецтва, зміст реформ в управлінні балетним театром. Дисертант систематизував досвід організації творчо-виробничого процесу провідних балетних труп країни і запропонував стратегії подальшого покращення менеджменту китайського театру балету, включаючи сучасні тенденції соціокультурного розвитку.

3. Теоретичне і практичне значення результатів дисертації.

Дисертаційне дослідження має теоретичне значення для подальших розвідок з проблем вивчення специфіки організаційно-творчого розвитку балетного театру в Китаї і можливості проведення паралелей з аналогічними процесами в українській балетній сфері. Здобуті автором результати дослідження вводять до українського наукового обігу вагомий історичний матеріал із зазначеної проблематики, який може бути використаний у подальших студіях із культурології, мистецтвознавства, театрознавства, менеджменту виконавських мистецтв, синології в закладах середньої і вищої освіти здобувачами й викладачами, а також слугуватиме базою зміцнення українсько-китайського культурного обміну, джерелом для подальших наукових пошуків.

Матеріали дисертації розширюють і поглиблюють базу для підготовки до загальних і спеціальних навчальних курсів з теорії та історії культури, мистецтвознавства і театрознавства.

4. Наукова обґрунтованість результатів дослідження, наукових положень, висновків і рекомендацій, сформульованих у дисертації.

Теоретична база дослідження сприяла науковому обґрунтуванню результатів дослідження, підкріпленню основних положень і відпрацюванню висновків. Джерельна база дисертаційного дослідження дозволила автору сформулювати підґрунтя для систематизації та осмислення переконливого матеріалу. Представлений фактологічний матеріал з різних театрів Китаю та його ґрунтовне опрацювання свідчать про розвинені навички дисертанта до аналізу і синтезу наукової інформації, що призвело до формулювання аргументованих висновків, здійснених самостійно та одноосібно.

5. Рівень виконання поставленого наукового завдання та оволодіння здобувачем методологією наукової діяльності.

Результати дисертаційного дослідження Фен Баоцзян забезпечуються вагомою теоретико-методологічною й аналітичною базою з сучасними підходами, а тому є науково обґрунтованими й достовірними, концептуальними і логічно викладеними. Автор показав достатній рівень володіння методологією наукового дослідження і стратегією вибудовувати план дій для досягнення мети, поставлених завдань і науково обґрунтованих результатів.

6. Апробація результатів дисертації.

Повнота викладу основних результатів дисертації у наукових публікаціях. Результати дисертаційного дослідження оприлюднені в 12 одноосібних наукових працях, із яких три опубліковано у фахових виданнях категорії «В», затверджених МОН України, дві – у зарубіжних періодичних виданнях. Також різні підтеми та аспекти результатів дослідження представлені в 6 публікаціях апробаційного характеру.

7. Структура та зміст дисертації, її самостійність, завершеність, відповідність вимогам щодо оформлення й обсягу.

Структура поданої на захист дисертації є доцільною, вона підкорена меті дослідження і дослідницьким завданням. Текст дисертаційного дослідження складається з чотирьох розділів і восьми підрозділів. У висновках зроблено підсумки дослідження. Висновки дисертації аргументовані, підкріплені відповідним матеріалом і теоретичними положеннями, що свідчить про досягнення поставленої мети. Після висновків наведено список використаних джерел китайською, англійською та українською мовами.

У першому розділі дисертації «Становлення балетного театру в Китаї (з початку ХХ століття по 1976 рік)» зосереджено увагу на теоретико-методологічній базі дослідження китайської балетної хореографії, уточнено періодизацію розвитку балету в Китаї залежно політико-соціальним чинникам. Суттєве положення: на основі вивчення доробку Е. Вілкокс спростовується загальноприйняте упередження, що переважною спадщиною дореформеного соціалістичного Китаю (1949–1978 рр.) були революційні балети, які ґрунтувалися на радянських традиціях сталінського театру (с. 34).

У другому розділі дисертації «Реформування системи управління балетним театром КНР у період кінця 1970-х –1990-х років» автор охарактеризував трансформації в країні, оновлення балету внаслідок зникнення ідеологічного тиску і поглиблення культурного обміну між країнами, що вплинуло на зняття обмежень у тематично-образній і техніко-технологічній сферах. Дисертант пов'язав формування і зміцнення «специфічної китайської національної балетної школи» (с. 94) і посилення наукової думки у сфері методики викладання балетної хореографії, де представив здобутки одного із видатних науковців, балетмейстерів і педагогів Сяо Сухуа як автора видань «Теорія та методи сучасної хореографії»; «Історичний танець життя»; «Аналіз та оцінка китайських і зарубіжних танцювальних драматичних творів»; «У королівство балету»; «Оцінка балетного мистецтва», «Балетні мрії».

Третій розділ дисертації «Китайський балетний театр у ході новітніх культурних перетворень (2000–2020-ті роки)» присвячений розкриттю

театральних проблем в умовах ринкової економіки з організаційними структурами і творчою діяльністю кращих балетних труп.

У четвертому розділі дисертації «Стратегії організаційно-творчого розвитку китайського балету в умовах соціокультурних та економічних змін XXI століття» представлено специфіку роботи театрів різних форм власності, де автор пропонує шляхи адаптації балетного менеджменту до сучасних викликів.

8. Дотримання академічної доброчесності у дисертації та наукових публікаціях. Відсутність (наявність) академічного плагіату, фабрикації, фальсифікації.

Текст дисертації успішно пройшов відповідну перевірку, порушень академічної доброчесності не виявлено. Викладені в дисертаційній роботі наукові результати повністю висвітлені у наукових публікаціях здобувача і відповідають вимогам п. 8-9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 12 січня 2022 р. № 44.

9. Дискусійні положення та зауваження по дисертації. Позитивно оцінюючи дисертаційне дослідження Фен Баоцзян, вважаємо за доцільне вказати на дискусійні моменти та висловити окремі зауваження. У подальших наукових студіях уникати реферативності викладу матеріалу.

1. Які концептуальні положення з досліджень міжнародних експертів з історії розвитку балетної справи в Китаї стали основоположними для розбудови Вашої дисертації?

2. Які наукові роботи українських дослідників (І. Безгін, І. Петрова, М. Поплавський) перетинаються з розкриттям першого завдання?

3. На сторінці 121 Ви зауважуєте, що у переважній більшості вистав сучасні хореографи апелюють до «китайського етнографічного матеріалу» з

цитуванням образів з відомих історичних, літературних, кінематографічних творів тощо. Питання щодо музичної складової. На скільки часто використовуються музичні фольклорні джерела в основі сучасних балетів?

10. Загальний висновок і оцінка дисертації.

У цілому, рецензування тексту дисертації Фен Баоцзян «Організаційно-творчий розвиток балетного театру в Китаї» доводить, що представлена на захист наукова робота є актуальним, самостійним і завершеним дослідженням, виконаним на високому науковому рівні відповідно до «Порядку підготовки здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії та доктора наук у вищих навчальних закладах (наукових установах)», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23 березня 2016 року № 261 (зі змінами і доповненнями від 03 квітня 2019 року № 283), «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії», затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року, а її автор Фен Баоцзян заслуговує на присудження ступеня доктора філософії за спеціальністю 026 Сценічне мистецтво.

Офіційний опонент:

доктор мистецтвознавства, професор,

професор кафедри хореографії

Національної академії керівних кадрів

культури і мистецтв

НАЦІОНАЛЬНА
АКАДЕМІЯ КЕРІВНИХ КАДРІВ
КУЛЬТУРИ І МИСТЕЦТВ
ПІДПИС ЗАСВІДЧУЮ

Олена АФОНІНА
НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ КАДРІВ ТА
ДОКУМЕНТОЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

A handwritten signature in blue ink, which appears to read "Олена Афоніна".